

ministri käskkiri

Tartu

25. märts 2011. a nr 238

Haridus ja teadusministri 28. juuli 2006. a käskkirja nr 640
„Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevust
käsitlevate klassifikaatorite kinnitamine” muutmise

„Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse” § 13 lõike 2 punkti 1 ja Vabariigi Valitsuse 10. veebruari 2005. a määruse nr 28 „Haridus- ja Teadusministeeriumi põhimäärus” § 23 lõike 2 punktide 1 ja 3 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 7. aprilli 2006. a määruse nr 92 „Eesti Teadusinfosüsteemi asutamine ja selle pidamise põhimäärus” § 3 lõikega 1 ja §-ga 32:

1. Teen haridus ja teadusministri 28. juuli 2006. a käskkirjas nr 640 „Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevust käsitlevate klassifikaatorite kinnitamine” (muudetud haridus- ja teadusministri 31. augusti 2007. a käskkirjaga nr 850; 20. juuni 2008. a käskkirjaga 771 ja 30. juuli 2009. a käskkirjaga nr 704) alates 1. juulist 2011. a järgmised muudatused:

1) muudan käskkirja punkti 3.1 ja sõnastan selle järgmiselt:

„3.1. Ajakirja artikkel”:

3.1.1. teadusartiklid, mis on kajastatud *Thomson Reuters Web of Science* andmebaasis (v.a. *Thomson Reuters ISI Proceedings* poolt refereeritud kogumikud) ja/või Euroopa Teadusfondi humanitaarteaduste loendi ERIH (*European Reference Index of the Humanities*) kategooriates A ja B;

3.1.2. teadusartiklid teistes rahvusvahelistes teadusajakirjades, millel on registreeritud kood, rahvusvaheline toimetuse, rahvusvahelise kolleegiumiga eelretsenseerimine, rahvusvaheline levik ning kättesaadavus ja avatus kaastöödele; artiklid humanitaarteaduste loendi ERIH kategoorias C kajastatud ajakirjades;

3.1.3. teadusartiklid Eesti ja teiste riikide eelretsenseeritavates teadusajakirjades, millel on kohalik toimetuskolleegium, või Eesti kultuurile olulistest ajakirjades Akadeemia, Looming ja Vikerkaar.”;

2) muudan käskkirja punkti 3.2. alapunkte 3.2.1. ning 3.2.2. ja sõnastan need järgmiselt:

„3.2.1. Kõrgetasemelised monograafiad;

3.2.2. Teised monograafiad.”;

3) muudan käskkirja punkti 4 ja sõnastan selle järgmiselt:

„4. Kinnitan:

4.1. „Rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskirjastuste loendi” (lisa 1);

4.2. „Monograafiate hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 2.1. omistamiseks” (lisa 2).”;

4) nimetan käskkirja lisa „Rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskirjastuste loendi” käskkirja lisaks 1;

5) kinnitan käskkirja lisa 2 „Monograafiate hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 2.1. omistamiseks” vastavalt juurde lisatule.

2. Teen haridus ja teadusministri 28. juuli 2006. a käskkirjas nr 640 „Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevust käsitlevate klassifikaatorite kinnitamine” (muudetud haridus- ja teadusministri 31. augusti 2007. a käskkirjaga nr 850; 20. juuni 2008. a käskkirjaga 771 ja 30. juuli 2009. a käskkirjaga nr 704) alates 1. jaanuarist 2012. a järgmised muudatused:
 - 1) muudan käskkirja punkti 3.3. alapunkte 3.3.1. ning 3.3.2. ja sõnastan need järgmiselt:
„3.3.1. artiklid/peatükid, mis on avaldatud rahvusvahelise levikuga kirjastuste poolt välja antud kogumikes (kaasa arvatud *Thomson Reuters ISI Proceedings* poolt refereeritud kogumikud);
3.3.2. artiklid/peatükid kategooriasse 3.3.1 mittekuuluvate kirjastuste poolt välja antud kogumikes;“;
 - 2) tunnistan kehtetuks käskkirja punkti 4 alapunkti 4.1 ja käskkirja lisa 1 „Rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskirjastuste loend“;
 - 3) täiendan käskkirja punkti 4 alapunktiga 4.3 järgmises sõnastuses:
„4.3. „Rahvusvahelise levikuga kirjastuste hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 3.1. ja 3.2. omistamiseks“ (lisa 3).“;
 - 4) kinnitan käskkirja lisa 3 „Rahvusvahelise levikuga kirjastuste hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 3.1. ja 3.2. omistamiseks“ vastavalt juurde lisatule.
3. Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtule „Halduskohtumenetluse seadustikus“ sätestatud korras.

Tõnis Lukas
minister

Lisa 2 haridus- ja teadusministri 28. juuli 206. a käskkirja nr 640 juurde
KINNIATUD
haridus- ja teadusministri 25. märtsi 2011.a
käskkirjaga nr 228.

Monograafiate hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 2.1. omistamiseks

Monograafiad liigitatakse Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatoris kahte kategooriasse (edaspidi *kategooria*):

- 2.1. Kõrgetasemelised monograafiad;
- 2.2. Teised monograafiad.

Kategooria 2.1. omistatakse monograafiale eksperthinnangute põhjal järgmise hindamisprotsessi tulemusel:

1. Monograafia sisestamisel Eesti Teadusinfosüsteemi liigitatakse see algselt kategooriasse 2.2. Kui autor leiab, et tema monograafia väärrib kategooriat 2.1, siis teeb ta märke vastavasse lahtrisse Eesti Teadusinfosüsteemi sisestuslehel ja esitab eneseanalüüsi (vt Monograafia eneseanalüüsi vorm). Kui eneseanalüüsi tulemused viitavad sellele, et tegemist võib olla kategooria 2.1. monograafiaga, siis autor kinnitab eneseanalüüsi aruande ja see suunatakse ekspertkomisjonile hindamiseks. Sellega paralleelselt esitab autor Teaduskompetentsi Nõukogule (TKN) hindamiseks monograafia trüki versiooni pdf-faili või kolm paber kandjal eksemplari.
2. Monograafia hindamise ekspertkomisjon on kolmeliikmeline. Sellesse kuuluvad TKN-i teadusvaldkonna juht ja tema määratud kaks erialaeksperti.
3. Hindamise esimesel etapil tutvub komisjoni esimees eneseanalüüsiga ja võtab vastu otsuse, kas suunata monograafia retsenseerimisele või lükata tagasi, kui see ei vasta kategooria 2.1. vormilistele nõuetele, nagu esitatud monograafia eneseanalüüsi vormi osas A. See otsus langetatakse kuu aja jooksul eneseanalüüsi esitamisest ja teavitatakse otsusest autorit. Eitava otsuse korral tagastatakse monograafia eksemplariid.
4. Positiivse otsuse korral leiab komisjoni esimees monograafiale kaks retsensenti, kes kumbki kirjutavad iseseisva retsensiooni selle kohta, lähtudes juhendist (vt Monograafia hindamise juhend retsensendile). Retsenseerimine on konfidentsiaalne, st. autorile ei teavitata retsensentide nimesid ja enne retsensioonide valmimist ei tea kumbki retsensent, kes on teine hindaja. Retsensendid saavad selle info alles pärast oma retsensiooni esitamist. Retsenseerimiseks on aega neli kuud alates sellest, kui retsensent on saanud monograafia.
5. Pärast retsensioonide esitamist tutvuvad kõik komisjoni liikmed retsensioonidega ja viivad läbi hindamiskoosoleku, mille käigus otsustatakse, kas monograafia väärrib kategooriat 2.1. Otsus langetatakse eelistatult konsensuslikult. Retsensioonide, arutelu ja otsuse põhjal koostab komisjoni juht retsensentidega kooskõlastatud koondretsensiooni. Otsus ja koondretsensioon võetakse vastu kuu aja jooksul pärast retsensioonide laekumist.
6. Koondretsensiooni ja komisjoni otsuse esitab komisjoni juht TKN-ile kinnitamiseks. TKN-il on õigus otsust mitte kinnitada, kui rikutud on hindamise protseduuri reegleid, konfidentsiaalsust või on ilmnenud huvide konflikt. TKN kinnitab otsuse kuu aja jooksul pärast koondretsensiooni esitamist.
7. Otsustusprotsess võtab aega ligikaudu 7 kuud. Seniks kinnitab asutus töö kategoorias 2.2, mis TKN-i positiivse otsuse korral muudetakse kategooriaks 2.1. Autorile esitatakse otsus koos koondretsensiooniga.
8. Kategooria 2.1. kinnitab monograafiale TKN-i otsuse põhjal SA Archimedes.

1. Monograafia eneseanalüüsi vorm

A	Vormilised nõuded	JAH	EI
1	Kas töö maht ületab 50 000 sõna või 125 lk või 6 autoripoogna piiri?		
2	Kas töö vastab monograafia definitsioonile (kitsale erialateadlaste ringile adresseeritud ühe selgelt piiritletud teadusliku probleemi süvaanalüüs)?		
3	Kas töö on kirjutatud keeles, mis on rahvusvaheliselt kasutusel selle valdkonna uurijate omavahelises teadussuhtluses?		
4	Kas töö on välja antud tunnustatud teaduskirjastuse poolt, mille väljaannetel on rahvusvaheline levik (vt loendit)?		
5	Kas töö on enne avaldamist sisuliselt eelretsenseeritud?		
6	Kas töö on ilmunud monograafiate seerias, millel on esinduslik toimetuskolleegium?		
B	Sisulised nõuded		
	Teooria/varasemad uuringud		
1	Kirjeldage lühidalt (kuni 1500 tähemärki), millises teoreetilises raamistikus uuringu on teostatud ja/või millistel olulistel varasematel uuringutel põhineb.		
	Kas töös on eraldi peatükk, mis esitab uuringu teoreetilised alused ja/või ülevaate varasematest uuringutest, millest uuring lähtub?		
	Kas töö annab olulise teoreetilise panuse teadusharu arengusse?		
	Metodoloogia		
2	Kirjeldage lühidalt (kuni 1500 tähemärki) töös kasutatud metodoloogiat.		
	Kas töös on eraldi peatükk, mis käsitleb uuringu metodoloogilisi probleeme?		
	Kas töö annab olulise panuse teadusharu metodoloogia arengusse?		
	Tulemused		
3	Kirjeldage lühidalt (kuni 2000 tähemärki) töö keskset uurimisülesannet ja selle analüüsi tulemusi.		
	Kuidas iseloomustaksite töös saavutatud tulemusi (valige üks vastusevariantidest):		
	• Saavutatud tulemused muudavad oluliselt senist ettekujutust uuritavast nähtusest		
	• Saavutatud tulemused lisavad uudseid tahke uuritava nähtuse mõistmisse.		
	• Saavutatud tulemused täpsustavad senist ettekujutust uuritavast nähtusest.		
	Kas saavutatud tulemused on rahvusvaheliselt olulised?		
Monograafia võib esitada kategooria 2.1. saamiseks juhul, kui vähemalt neljale küsimusele osas A saab vastata JAH; ja vähemalt ühes osa B kategoorias annab töö autori hinnangul teadusele olulise panuse.			

2. Monograafia hindamise juhend retsensendile

Monograafia vormilised nõuded   Retsensent peaks andma vabas tekstilises vormis hinnangu monograafia vormilisele küjjele lähtuvalt järgmistest küsimustest: Kas töö vastab mahuliselt monograafia nõuetele (50 000 sõna või 125 lk või 6 autoripoognat või enam)?   Kas töö vastab monograafia definitsioonile (kitsale erialateadlaste ringile adresseeritud ühe selgelt piiritletud teadusliku probleemi süvaanalüüs)?   Kas töö on kirjutatud keeles, mis on rahvusvaheliselt kasutusel selle valdkonna uurijate omavahelises teadussuhtluses?   Kas töö on välja antud tunnustatud teaduskirjastuse poolt, mille väljaannetel on rahvusvaheline levik (vt loendit)?   Kas töö on enne avaldamist sisuliselt eelretsenseeritud?   Kas töö on ilmunud monograafiate seerias, millel on esinduslik toimetuskolleegium?   Kas töö viitamissüsteem vastab teadustöö nõuetele? Kas töö on indeks?
Monograafia teoreetiline tase   Retsensent peaks andma vabas tekstilises vormis hinnangu monograafia teoreetilisele tasemele lähtuvalt järgmistest küsimustest: Kas töö on teoreetiliselt hästi põhjendatud ja/või põhineb olulistel varasematel uuringutel?   Kas töö pakub teoreetilises plaanis rahvusvahelist huvi, st kas töös esitatakse uudseid teoreetilisi seisukohti või arendatakse edasi olemasolevaid teooriaid või esitatakse lausa uudne teooria?   Kas esitatud uuendused on piisavalt põhjendatud ja neil on potentsiaali äratada rahvusvahelist tähelepanu?
Monograafia metodoloogiline tase   Retsensent peaks andma vabas tekstilises vormis hinnangu monograafia metodoloogilisele tasemele lähtuvalt järgmistest küsimustest: Kas töö kasutab järjekindlat ja selgelt väljendatud metodoloogiat?   Kas metodoloogia kirjelduse põhjal on võimalik uuringut korrata, et tulemusi kontrollida?   Kas tegemist on laialt tunnustatud metodoloogiaga ja kui jah, kas seda on rakendatud adekvaatselt?   Kas töös kasutatud metodoloogia vastab rahvusvahelisele heale teaduslikule tavale või võib see sattuda kriitika alla?   Kas töö esitab metodoloogiliselt uudseid lahendusi ja kui jah, kas need lahendused on piisavalt põhjendatud?   Kui töös on kasutatud uuenduslikku metodoloogiat, kas sellel on potentsiaali saada rahvusvahelist tunnustust?

Monograafia analüütiline osa ja tulemused   Retsensent peaks andma vabas tekstilises vormis hinnangu monograafia tasemele lähtuvalt järgmistest küsimustest: Kas järelduste aluseks olevad andmed on esitatud piisavalt, et veenduda järelduste paikapidavuses?   Kas töös esitatud järeldused tulenevad loogiliselt esitatud andmetest?   Kas töös esitatud andmed on uudsed ja teaduslikult olulised?   Kas andmete põhjal tehtud järeldused muudavad oluliselt senist ettekujutust uuritavast nähtusest, või lisavad olemasolevale teadmisele olulisi uusi tahke?   Kas saadud tulemustel on potentsiaali äratada rahvusvahelist tähelepanu?
Autori eneseanalüüs   Retsensent peaks andma vabas tekstilises vormis hinnangu monograafia autori eneseanalüüsile: Kas autor on hinnanud oma monograafia kaalukust objektiivselt või on ta seda mõningate kriteeriumite osas ala- või ülehinnanud?   Kui autor on oma töö taset alahinnanud, siis tuleks näidata, millises osas ja põhjendada kõrgemat hinnangut.   Kui autor on oma monograafia taset ülehinnanud, siis tuleks retsensendil põhjendada, miks autor oma hinnangus eksib. Juhul kui autor on oma töö taset üle hinnanud määral, mis ei võimalda tööd liigitada kategooriasse 2.1. peaks retsensent eriti põhjendatult autori eneseanalüüsis esitatud hinnangu kummutama.
Üldhinnang   Retsensent peab lühidas vormis andma üldhinnangu retsenseeritavale monograafiale tervikuna lähtuvalt nõudest, et monograafia väärib kategooriat 2.1 juhul, kui ta vastab rahvusvahelise monograafia tasemele vähemalt nelja vormilise kriteeriumi ja vähemalt ühe sisulise kriteeriumi osas, nagu need on esitatud monograafia eneseanalüüsi vormis. Tekstiline üldhinnang tuleb kokku võtta hindega JAH või EI.

Taivo Raud
teadusosakonna peaekspert
osakonnajuhataja ülesannetes

Lisa 3 haridus- ja teadusministri 28. juuli 2006. a käskkirja nr 640 juurde
KINNIATUD
haridus- ja teadusministri 25. märtsi 2011. a
käskkirjaga nr 298.

Rahvusvahelise levikuga kirjastuste hindamise protseduur Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooria 3.1. ja 3.2. omistamiseks

Teadusartiklite kogumikes ilmunud artiklite ja kollektiivsete monograafiate liigitamisel Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevuse tulemuste klassifikaatori kategooriasse (edaspidi *kategooria*) lähtutakse järgmisest jaotusest:

3. Kogumikud:

- 3.1. artiklid/peatükid, mis on avaldatud rahvusvahelise levikuga kirjastuste poolt välja antud kogumikes (kaasa arvatud *Thomson Reuters ISI Proceedings* poolt refereeritud kogumikud);
 - 3.2. artiklid/peatükid kategooriasse 3.1. mittekuuluvate kirjastuste poolt välja antud kogumikes;
- [--]

Rahvusvahelise levikuga kirjastuse staatuse omistamise protseduur

Rahvusvahelise levikuga kirjastuse staatuse omistatakse eksperthinnangute põhjal järgmise hindamisprotsessi tulemusel:

1. Rahvusvahelise levikuga kirjastuseks loetakse kirjastus, mille välja antud raamatud on laialdaselt kättesaadavad eri maade teadusraamatukogudes. Leviku hindamisel lähtutakse viie Euroopa tippraamatukogu (Oxfordi Ülikooli, Prantsuse ülikoolide ühendkataloogi *Système Universitaire de Documentation SUDOC*, Humboldti Ülikooli, Rootsi ülikoolide ühendkataloogi ja Soome ülikoolide ühendkataloogi) andmetest. Mainitud raamatukogusid nimetatakse järgnevalt indikaatorraamatukogudeks.
2. Laialdase kättesaadavuse lävendiks loetakse seda, kui kirjastuse viimase 10 aasta jooksul avaldatud teaduslikest raamatutest on indikaatorraamatukogus kättesaadav keskmiselt 300 nimetust (viie indikaatorraamatukogu andmebaasides kokku 10 aasta jooksul vähemalt 1500 kirjet).

Kirjastuste klassifitseerimise protseduur

1. Teaduspublikatsioonide liigitamine kategooriatesse 3.1. ja 3.2. toimub publikatsiooni avaldanud kirjastuse rahvusvahelise leviku hindamise järel. Selleks selgitatakse kirjastuse toodangu maht viies indikaatorraamatukogus ja juhul, kui see ületab lävendi, kinnistatakse kirjastusele staatuse „rahvusvahelise levikuga”. Rahvusvahelise levikuga kirjastuste publikatsioonid liigitatakse kategooriasse 3.1.
2. Kui levik lävendit ei ületa, kinnitatakse kirjastusele staatuse „regionaalse levikuga”. Regionaalse levikuga kirjastuste publikatsioonid klassifitseeritakse kategooriasse 3.2.
3. Leviku staatuse kehtib viis aastat, misjärel kirjastuse publikatsioonide levikut kontrollitakse ja staatust vajadusel muudetakse.
4. Kirjastuse levikut kontrollib ja staatuse omistab SA Archimedes.
5. Hindamise tulemused avaldatakse dünaamilise ja ajas muutuva loendina. Loend on aluseks teadusasutuste Eesti Teadusinfosüsteemi administraatoritele publikatsioonide klassifikatsiooni kinnitamisel. Juhul kui kinnitamisele on esitatud publikatsioon, mille kirjastus on hindamata, esitab kinnitaja kirjastuse hindamiseks ning omistab publikatsioonile valdkonna hindamistulemuste selgumise järel.

Rakendamine

1. Käesolev hindamissüsteem hakkab kehtima kogumikuartiklitele ja kollektiivse monograafia peatükkidele, mille ilmumisaasta on 2012 või hiljem.
2. Varasemad publikatsioonid jäävad liigitatuks haridus- ja teadusministri 30. juuli 2009.a käskkirjaga nr 704 „Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevust käsitlevate klassifikaatorite kinnitamine” kinnitatud „Rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskirjastuste loendi” põhjal.
3. Et vältida süsteemi ülekoormamist, alustatakse kirjastuste leviku süstemaatilist hindamist kehtivas kõrgetasemeliste kirjastuste loendis nimetatud kirjastustest.

Taivo Raud
teadusosakonna peaekspert
osakonnajuhataja ülesannetes